

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročna velja za Avstrijo: za celo leto 2 K 80 h—
5 K 10 h—
5 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane 5 K 50 vin, za celo leto; za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računa naročnošč v ozirom na visokost poštine. Naročnošč je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Društvo in upravljivo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopije štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80—
za $\frac{1}{2}$ strani K 40—
za $\frac{1}{4}$ strani K 20—
za $\frac{1}{8}$ strani K 10—
za $\frac{1}{16}$ strani K 5—
za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50
za $\frac{1}{64}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanili se cena primerno zniža.

Štev. 7.

V Ptuju v nedeljo dne 29. marca 1914.

XV. letnik.

Potrebnost enojezične državne uprave.

Spisal državni poslanec Jakob Lutschounig.

Kako velika razlika obstaja vendar med nemškim deželnim zborom in državnim zbornico! Nemški deželni zbor ima veliko večino, ki pridno sledi in le enega samega poslanca, ki hoče z daje dvojezične uprave v deželi izdatke zviditi ter davčne denarje zapravljati.

V državnih zbornicah pa nimamo nobene govoritve, temveč isto se mora od slučaja do slučaja iskati, ker stanuje v Avstriji devet naših, katerih zastopniki se borijo le za narodne pridobitke, zahtevajo upravo v vseh jezikih, pri temu pa ne pomislijo, da davkoplacatelji komplikirane in drage uprave ne morejo dati.

Pri sestavi državnih temeljnih postav se je v § 19 ednakopravnost vseh narodov izražala, državna oskrba pa si je samoumevno želela na cenost, državno upravo v nemščini mislila. To pa zlorabljajo danes politiki skupina, ki so večinoma ministrski kandidati, zatem je vsako sredstvo dobro, da vržejo vso ministerstvo in pridobjijo zase ministersko mesto, pa ne morda zato, da kaj koristnega za vse v ljudstvo storijo, marveč le da si prizadeva za dobro ministersko penzijo. Da se takako odpravi, imeli bi tako ednostavno pravilo; obesilo naj bi se ministerske penzije visoko, da bi se doseglo pravico do penzije po 10 letnem delovanju.

Glasom ljudskega štetja od leta 1910 imamo avstrije, 9.950.266 Nemcev, 6.435.983 Čehov, 37.987 Poljakov, 3.518.854 Rusinov, 1.252.490 Slovencev, 783.334 Hrvatov in Srbov, 768.422 Madžarov, 275.115 Rumunov in 90.774 Madžarov. Državna uprava v toliko jezikih bila bila dragocena, da davkoplacelci niso v pogodbi, plačati stroške in bi se raje v Ameriko vzelili, kjer se govori tudi vse jezike celega sveta, državno upravo pa se vodi zaradi cenosti v nemškem jeziku. S tem se ne izboljša samo sistemčno zmožnost posameznika, marveč se di dohodljivi pospešuje.

Ako je v Ameriki mogoče, voditi državno upravo v le enem jeziku, postal bi to vendar tudi v Avstriji lahko mogoče. Seveda le tedaj, ko bi mali mož, ki se mora največ za svojo sistemčno boriti, ki se mora truditi dan in noč, prislužiti za svoje davke, pred svoje poslance opip in jim rekel: Mi smo siti zapravljanja davkov vsled mnogojezične uprave; mi hočemo dostavno in enojezično državno upravo zaradi nosti in mi zahtevamo, ker naši dohodki ne sezelo ekaistenčni minimum 1600 kron, olajšave plačila neposrednih davkov.

Glasom podatkov zadnjega ljudskega štetja je nemški jezik najbolj razširjen v Avstriji; v Evropi govoriti nemško 77 milijonov ljudi. Zato naj se popolnoma opravičeno v Avstriji vpelje nemški jezik v državni upravi. Ostali jeziki se lahko ravno tako naprej razvijajo, kakor doslej; ali v vseh drugojezičnih šolah naj se tudi nemščino kot obligatni predmet vpelje. To bi ne bilo le v interesu cele državne uprave, marveč tudi v interesu armade, ki toliko žrtev zahteva, ki pa je za varnost življenja vseh narodov potrebna; zato je nujno potrebno, da se vpelje v armadi ednakomerno poročanje.

Vpeljava enojezične državne uprave bi se lahko v dobi 20 let izvršila. Od na ta način doseženih prihrankov bi se zamoglo malemu možu, katerega dohodki ne dosežejo eksistencijski minimum, rečimo malemu kmetu, kočarju in obrtniku direktno davke odpisati, i. s. na ta način, da se v prvih desetih letih eno četrstinko, od 10. do 15. leta polovice od 15. do 20. leta tri četrti in po 20. letu vse direktne davke tistim, ki niso zavezani plačati osebno-dohodniški davki, odpisajo, ker morajo ti itak za deželne in občinske doklade skrbeti. Tako bi gotovo tudi izseljevanje ponehalo in, kar pade gotovo istotako v tehnico, razvoj malega poselstva bi na razveseljiv način napredoval.

Poleg tega pa bi narodnostni prepir ponehal in sloga med narodi vodila bi do uspešnega dela v državnih zbornicah, kajti kjer ni sloge, tam tudi ni blagostanja, naj si bode potem v družini, v občini, v deželi, najmanje pa v državi!

Politični pregled.

Nemški cesar obiskal je te dni zopet našega belolasega vladarja Franca Jožefa I. na Dunaju. Obisk je nosil zopet oni prirsčni značaj, ki je pravo znamenje zvestobe zaveznic Nemčije in Avstrije. Cesar Viljem II. se je peljal potem skozi Štajersko in Benetke, kjer je podaril družinam velike morske nesreče večjo sveto denarja. Obisk nemškega cesarja je zopetni dokaz, da so razmene med obema državama načavnost izborne.

Avstrijski častniki v ruski vojski. Po daljšem odmoru je sklenila zopet avstrijska vojna uprava, da bo redno pošiljala dva častnika generalnega štaba na Rusko, da se priučita ruskega jezika. Ruska vlada je za sedaj tema častnikoma odzvala bivališče v Moskvi.

Neposredni davki. Tekom 2. četrtletja 1914 postanejo neposredni davki na Štajerskem do tekli oziroma plačni v naslednjih obrokih: I. Zemeljski, hišno-razredni in hišno-najeminski davek ter 5 odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišnonajeminskega davka in sicer: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1914

5. mesečni obrok dne 31. maja 1914 6. mesečni obrok dne 30. junija 1914 II. občna pridobinna in pridobinna podjetja, podvrženih javnemu dajanju na računov: 2. četrtletni obrok dne 1. aprila 1914. III. Rentnina in dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer 1 polletni obrok dne 1. junija 1914.

Nemiri v Stanislavu. Ko so 23. t. m. na magistratu delili podpore, je 200 brezposelnih napadlo trgovine in jih oropalo. Policija je z velikim naporom napravila red. Osem oseb so zaprli.

Koliko veljajo do danes sufragetke Angleške? Neki angleški list je izračunal vso škodo, ki so jo sufragetke povzročile. List pride pri tem do naravnost strašnega zaključka. Statistični pregled podaja le večje škode, kakor razrušene gradove, cerkve, javna uradna poslopja, historične zgradbe, javne naprave, železniške naprave in podobno. Konstatirati se pa ne morejo manjše škode. Velike škode se cenijo skupno na 974,555,348 kron, torej skoraj eno milijardo kron.

Rusija in nje težave na Mongolskem. Rusija ima težave na Mongolskem z domačini pri naborih. Tam živi nad 700.000 ljudi, ki so vajeni po vzhodnem načinu samo lenobo pasti. Rusi so nameravali ustanoviti domačo konjico, pa so morali vse orožje in opravo od doma tja poslati. K novačenju je prišlo 2000 oseb, od katerih je bilo le 300 za silo potrjenih, v Rusiji bi jih bilo od teh baje potrjenih komaj 10. Med domačini so razširjene nalezljive bolezni. Večino vežbanje je tako težavno, zakaj Mongolci so leni in niso vajeni kazni. Težko jih je bilo privaditi na skupno kuhinjo, vsak si je hotel sam kuhati. Ko se je vršilo novačenje drugič, je bil prav tak uspeh, pa še tisti, ki so bili potrjeni, so večjidel pobegnili. Baje so Kitajci z opijem tako upropasti mongolski narod. Treba bo šol in zdravstvenih odredb pa cest, da se bo ljudstvo dvignilo kulturno in gmotno.

Prostožidarji v Ameriki. Medtem ko je v Evropi za prostoždarstvo že davno minula cvetota doba, se je v Ameriki njihova organizacija silno dvignila. Samo v Severni Ameriki imajo 14.500 lož z 1,275.930 članimi.

Bulgari se nočijo udeležiti sokolske prireditve, ki se vrši letos v Ljubljani. Bulgari imajo pa že dovolj od "slovenske vzajemnosti".

Dopisi.

Podlehnik (Lichtenegg) pri Ptuju. Kakor smo pred kratkim poročali, so se vrstile pri nas ob-

•V zavodih za pljučna zdravljenja.

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. d.

je SIROLIN "Roche"

koj dobro obneslo sredstvo v stalni rablji SIROLIN "Roche" olajša in odstranjuje obolelosti soplil v primeroma krešklem času.

je tako slasfen, fek prouzročjujočiu učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

Zavodni zavojak K. 4. - se dobij v vseh lekarnah.

